

آنچه دربارهٔ رفت و برگشت مجوز فستیوال کوچه می‌دانیم و نمی‌دانیم

شوآف در کوچه

عاطفه جعفری
دبیر گروه فرهنگ

سال گذشته وقتی خبر لغو اختتامیه فستیوال کوچه منتشر شد، گزارشی با این عنوان نوشتیم: «به کوچه‌های بوشهر گوش دهید» مخاطب این گزارش، مسئولان فرهنگی بودند تا با چشمی بازتر به کاری که این رویداد هنری انجام می‌دهد، نگاه کنند. برای اینکه از اتفاقات اسمال و برگزاری فستیوال کوچه بگویم، بگذارید کمی به عقب برگردیم، به زمانی که اولین فستیوال کوچه کلید خورد.

اگر به سراغ برگزارکنندگان این فستیوال برویم، حتماً مهم‌ترین دلایلشان برای این رویداد را شور و حرارت موسیقی این منطقه عنوان خواهند کرد. نکته دیگر اینکه مهم‌ترین دلیل برگزاری این جشن با فستیوال هنرمندان بومی هستند. هنرمندانی که فرصتی چندروزه پیدا می‌کنند برای ارائه هنرشان به مردم. احسان عبدی‌پور، فیلمساز بوشهری یکی از بنیان‌گذاران فستیوال کوچه است و درباره ایده شکل‌گیری این رویداد گفت: «ایده شکل‌گیری این فستیوال از کافه لاله اسکندری در تهران شروع شد، زمانی که هنرمندان محلی هر مکان در آنجا برنامه اجرا می‌کردند. من و ادریس برادرم همان‌جا تصمیم گرفتیم فراخوانی بدهیم تا هنرمندان مختلف را از چهارگوشه ایران جمع کنیم تا در روز بوشهر که ۱۸ اسفند است آهنگ‌هایی محلی از نواحی مختلف ایران در بوشهر نواخته شود.» دوره اول فستیوال کوچه در سال ۱۳۹۶ و در کافه حاج رئیس برگزار شد. ویدئوها و عکس‌های کنسرت‌های ساده، خودمانی و مهیج نظر بسیاری را جلب کرد. اسفند ۱۳۹۷ دوره دوم فستیوال کوچه برگزار شد؛ این بار مفصل‌تر و با حضور تماشاگران بیشتر، اما با زهم در همان کافه حاج رئیس. کوچه‌ای‌ها خود را برای

مدیریت به جای لغو

سال گذشته در حین برگزاری این فستیوال اتفاقاتی در کوچه‌های منتهی به عمارت حاج رئیس افتاد و باعث شد تا اختتامیه و برخی برنامه‌های این فستیوال، یا لغو شود یا مکان برگزاری آن تغییر کند، برگزارکنندگان هم با انتشار پستی در فضای مجازی از این اتفاقات برانت جستند و گفتند مسئولیت اتفاق‌هایی که

«فرهیختگان» اجراهای صحنه‌ای اردیبهشت را بررسی کرد

ساز موسیقی در بوشهر کوک است

کیانا تصدیق مقدم
خبرنگار گروه فرهنگ

«عرفان طهماسبی به‌مدت ۱۲ روز در زادگاهش (بوشهر) روی صحنه می‌رود و ساز موسیقی را در این شهر کوک می‌کند.» شاید این مقدمه خوبی باشد تا به بهانه آن، نگاهی به اسامی خوانندگانی که اردیبهشت‌ماه روی صحنه می‌روند بیندازیم. البته هنوز آمار رسمی از تعداد مجوزهای صادرشده منتشر نشده اما با نگاهی به سایت‌های فروش بلیت (هنرتیکت، ایران‌تیک) به ۱۱ اسم می‌رسیم که در روزها و شهرهای مختلف روی صحنه می‌روند. عرفان طهماسبی که در روزهای اخیر به نحوه برگزاری کنسرت و نبود سالن استاندارد در بوشهر اعتراض کرده و گفته بود حاضر است در فضای باز برای مردم زادگاهش به‌صورت رایگان کنسرت برگزار کند حالا زکورددار تعداد اجرا در دومین ماه سال ۱۴۰۴ است. در همان زمان حسین براتی، مدیرکل وزارت فرهنگ و ارشاد خوزستان در گفت‌وگو با «فرهیختگان» اعلام کرد: «آقای طهماسبی گفته بودند دوست دارند برای ادای دین به مردم خوزستان یک کنسرت رایگان در فضای باز اجرا کنند، ما هم استقبال کردیم.» به گفته این مدیر فرهنگی کنسرت رایگان هنوز در دست بررسی است و ۱۲ روز اجرای این خواننده ربطی به آن ندارد و مخاطبان با خرید بلیت باید در این رویداد شرکت کنند. مجید رضوی و مسعود صادقلو بعد از عرفان طهماسبی بیشترین سهم اجرا را در ماه اردیبهشت دارند و در کنار آن‌ها نام‌هایی چون ماکان‌بند، محسن ابراهیم‌زاده، ددان، راغب، حمید هیراد، سینا درخشنده و معین زندی هم به چشم می‌خورد.

صدای ساز به شهرستان‌ها رسید

با نگاهی به مکان برگزاری کنسرت‌ها در اردیبهشت، با نام شهرها و شهرستان‌ها در نقاط مختلف ایران مواجه می‌شویم و این موضوع از این جهت حائز اهمیت است که اجرای کنسرت به یک یا چند شهر محدود نمی‌شود؛ تهران، تبریز، اصفهان، کیش، ارومیه، میانه، جلفا، زنجان، اردبیل، بندرعباس، بوشهر، گچساران، گرگان، سلماس، یاسوج و نیشابور در اردیبهشت میزبان خوانندگانی است تا ساعات خوشی برای مخاطبان رقم بخورد.

میزبانی دوره سوم فستیوال کوچه در اسفند ۱۳۹۸ آماده کرده بودند که با شش‌وع کرونا، همه برنامه‌ها لغو شد. از آن سال به بعد تا اسفند ۱۴۰۱ این رویداد برگزار نشد تا اینکه سومین دوره فستیوال موسیقی کوچه بوشهر از سوم اسفندماه تا هشت اسفند ۱۴۰۲ در عمارت حاج رئیس برگزار شد. در روزهایی که برای یک حرکت پرشور و حرارت فرهنگی ایده‌ها به بن‌بست تکرار و کلیشه می‌افتند، فستیوال کوچه، موسیقی را بهانه کرده تا حال مردم این منطقه را خوب کند. این خوب کردن حال مردم حرف عبدی‌پور است. وی عنوان کرد: «من تنها دلم می‌خواستم کوچه اتفاقی باشد که حال آدم‌ها در آن خوب باشد، هدف ما این بود که طی چند روز برگزاری، یک جشنواره تخصصی داشته باشیم و حالا این اتفاق رخ داده و شهر ما تبدیل به یک برند برای جذب گردشگر شده است. اساس این فستیوال مغایر با تجارت است و در اساس نامه آن این است که تجاری رخ ندهد و ریالی از بیت‌المال وارد آن نشود. اسمال‌متمرکز و نقطه‌نقل این فستیوال را گسترده‌تر کردیم و همچنین رویدادهای رایگانی را تدارک دیدیم زیرا می‌خواهم همه مردم بیایند و هر کدام چند نفر همراه با خود بیاورند که این مسئله بسیار مهمی است، تشویق دیگران به حضور در این رویداد مهم موسیقی نواحی!»

همه این موارد را گفتیم تا به اینجا برسیم؛ روحی که قرار است این جشن یا جشنواره داشته باشد، پررنگ‌کردن موسیقی نواحی است که حتماً کار بزرگ و ویژه‌ای است و باید از آن حمایت کرد. احیای موسیقی محلی و بومی در روزگاری که شاید خیلی‌ها به این موضوع فکر نمی‌کنند و نگاهشان به موسیقی فقط معطوف به برگزاری چند کنسرت‌پاپ آن‌هم در تهران است. برای همین استقبال از فستیوال کوچه از این منظر قابل دفاع است و برای برگزارشدنش باید تلاش کرد.

در کوچه‌ها می‌افتد به گردن ما نیست. همان زمان نوشتیم راه‌حل ساده حتماً می‌شود لغو، اما با کمی برنامه‌ریزی و مدیریت درست می‌توان حاشیه‌هایی که به وجود می‌آید را کنترل کرد تا به اصل کار درست که نشان‌دادن موسیقی بومی و محلی است، لطمه وارد نشود.

چند سؤال از مدیران فرهنگی و برگزارکنندگان فستیوال کوچه

اسفند ۱۴۰۳، زمانی که باید این فستیوال برگزار می‌شد به دلیل همزمانی با ماه رمضان به فروردین اسمال مکرول شد. دوهفته پیش برگزارکنندگان در پستی اینستاگرامی اعلام کردند از ۵ تا ۱۰ اردیبهشت در بوشهر میزبان علاقه‌مندان به این رویداد خواهند بود و از همان زمان تبلیغات شروع شد و در عرض دوهفته به گفته مقامات محلی همه هتل‌ها رزرو شده و دیگر جای خالی وجود ندارد. اما با گذشت دو هفته از آغاز تبلیغات فستیوال کوچه، همچنان بلیت‌های فستیوال منتشر نشد تا مردم بتوانند انتخاب خودشان را انجام بدهند. از یکشنبه ۳۱ فروردین ماه زم‌مه‌هایی شنیده‌شد که مجوز این فستیوال داده‌نشده و برگزاری در هاله‌ای از ابهام است. چندساعت بعد نادره رضایی، معاون هنری ارشاد با انتشار یک استوری خبر از لغو فستیوال کوچه در بوشهر داد و نوشت: «علی‌رغم دو ماه تلاش، کوچه بن‌بست شد.» چند دقیقه بعد هم برگزارکنندگان فستیوال متنی را منتشر کردند که در بخشی از آن آمده بود: «خانم‌ها و آقایان! بوشهری‌های قشنگ و مردم‌هرم در جای عزیز ایران‌ما، تا دلخوشی کوچکی «در بوشهر در پناه هم‌نشستن» از دست نرود، هر چی گفتن پذیرفتیم، کما که نیم‌راگی رو ببرند تو زمین بستکبان و بگن «بالله بازی کن!» همه کاهیدن‌ها و زودون‌ها رو پذیرفتیم. پذیرفتیم اما نشد. هی دیر شد، ولی نشد. ما حالا تا آنجا که تن یک آدم جا بدهد شرمساریم...» اما صبح دیروز (سه‌شنبه) چند ساعتی پس از اعلام لغو شدن اتفاقات جدیدی افتاد و به‌یکباره اعلام شد مجوز این رویداد داده‌شده و در زمان اعلام شده، برگزار می‌شود. اما محمدحسین زندویان، سرپرست اداره کل فرهنگ و ارشاد استان بوشهر طی گفت‌وگویی اعلام کرد مجوز برگزاری این فستیوال صادر شده است و می‌تواند طبق قانون در تالار لیان برگزار شود. اما نکته صحبت زندویان اینجاست که اعلام می‌کند، فستیوال کوچه مجوزی

از اصل ماجرا غافل نشوید

شاید بد نباشد این گزارش را با صحبت‌های حبیب احمدزاده پایان دهیم، وقتی سال گذشته، در یکی از شب‌های فستیوال بوشهر به اسم «شب‌های نامنظم» با محوریت قصه جنگ‌های پارتیزانی شرکت کرد و در صفحه اینستاگرامش نوشت: «کاری که احسان عبدی‌پور با دوستانش الان و همین شب‌ها در حال انجام آن است که وسط جشن و موسیقی یک عده جوان، سالگرد شهادت شهید ماهینی را با خاطره‌گویی چند تا هم‌روزمانش بگیرد، هیچ کنگره‌شدهایی با آن همه هزینه جرت و عرضه انجامش را ندارد. هر که می‌خواهد بدش بیاید. من که اینجا نشستم دارم یاد می‌گیرم.» او در پستی دیگر ضمن استقبال از پخش فیلمش در این جشنواره نوشت: «دیشب ساعت یک‌ونیم شب پس از چندساعت اجرای موسیقی جنوبی این همه جوان مشتاق نشسته‌اند پرده نمایش نصب شود تا فیلم «معجزه بناسان» با شرکت جناب پرویز پرس‌ستویی، پرفسور فرای لینگر و خانم دکتر تسو با

نداشسته که بخواهد لغو شود، او می‌گوید: «در حقیقت این فستیوال قبل‌تر اصلاً مجوزی دریافت نکرده بود که بخواهد لغو شود و اکنون پس از گذراندن مراحل قانونی توانسته است مجوز برگزاری را دریافت کند؛ به‌هرحال باید یک مجوز صادر شود که بعداً لغو شود، البته که مجوز پس از صدور لغو نمی‌شود.» حتماً برگزاری این رویداد توجیه‌به‌نکاتی که در بالا ذکر شد، باعث خوشحالی و خرسندی است که موسیقی بومی در همان شهر محل تولدش ترویج می‌شود. از طرفی دیگر می‌توان این رویداد را در شهرهای دیگری که داعیه‌دار موسیقی بومی هستند ادامه داد. اما در این میان، چند سؤال به ذهن می‌رسد؛ زمانی که تاریخ برگزاری رویداد توسط صفحه مجازی کوچه اعلام شد، برگزارکنندگان هنوز مجوز لازم را از وزارت ارشاد نگرفته بودند؟ آیا آن‌ها با اعلام تاریخ می‌خواستند مسئولان را در عمل انجام‌شده قرار دهند؟! از طرفی دیگر، معاون هنری وزارت فرهنگ و ارشاد، یک استوری می‌گذازد و از لغو این فستیوال خبر می‌دهد (مجوز را صادر کردند و در لحظه آخر لغو شده) اما آن‌طور که مدیرکل فرهنگ و ارشاد استان می‌گوید، صبح سه‌شنبه تازه مجوز برگزاری رویداد داده‌شده‌در میان این اظهارات ضدونقیض معلوم نیست بالاخره مجوز کوچه صادر شده و لغو شده یا نه از همان ابتدا مجوزی در کار نبوده است؟ طبیعتاً همه این سؤال‌ها نیاز به جوابی روشن دارد که در واقعیت چه اتفاقی رقم خورده. اینکه رسانه‌های مجازی برای برگزاری کمک‌کنند، حتماً کار درستی است؛ اما اینکه برگزارشدن و مجوز گرفتن را شواقی برای خودمان کنیم و روایت را به این سمت ببریم که همه کار را ما انجام دادیم، سؤال‌های بیشتری را به ذهن متبادر می‌کند. آیا مسئولان هوشمندی افکار عمومی را دست‌کم گرفته‌اند و به‌جای کار واقعی به کارهای دیگر روی آورده‌اند؟

مضمون «جانایازان شیمیایی» برایشان نمایش داده شود.» احمدزاده در بخش دیگری از این پست نوشته است: «این جلسه با شوروشوق عده‌ای از همین جوانان پرسشگر تا حدود ساعت چهارونیم صبح در داخل و تا حدود اذان صبح در بیرون سالن به طول کشید. با شوق یا تأسف شاید بتوان گفت: خاک پاک ایران بر سر ما، البته ان‌شاء‌الله با افتخار بر سر خودم و بدون این پسوند (پاک ایران) ان‌شأ‌الله بر سر کم‌کاران اکثر! مسئول فرهنگی! و در انتها آقا احسان عبدی‌پور هنر مند عزیز و یارانت با تمام وجود تعظیم تمام‌قد در مقابلتان رفیق.» نکته برگزاری فستیوالی مانند کوچه همین چیزی است که حبیب احمدزاده عنوان کرد که برخی آن را نادیده می‌گیرند و از طرف دیگر مسئولان فرهنگی هم به دنبال شوآف‌های خودشانند و از اصل داستان غافل می‌شوند!

اجراهای صحنه‌ای اردیبهشت ماه			
شماره	خواننده	محل برگزاری	تاریخ برگزاری
۱	ماکان‌بند	سالن میلاد تهران	۲
۲	مجید رضوی	کیش	۲
۳	عرفان طهماسبی	بوشهر	۲ تا ۱۱
۴	ماکان‌بند	اصفهان	۵
۵	محسن ابراهیم‌زاده	اردبیل	۶
۶	د دان	اصفهان	۶ و ۷
۷	مجید رضوی	گچساران	۶ و ۷
۸	روزبه بمانی	گرگان	۷
۹	مسعود صادقلو	سلماس	۸
۱۰	مجید رضوی	یاسوج	۸
۱۱	محسن ابراهیم‌زاده	نیشابور	۹ و ۱۰
۱۲	مسعود صادقلو	ارومیه	۱۱
۱۳	مسعود صادقلو	تبریز	۱۱
۱۴	مجید رضوی	هتل اسپیناس	۱۱
۱۵	مسعود صادقلو	جلفا	۱۲
۱۶	مسعود صادقلو	میانه	۱۳
۱۷	د دان	تبریز	۱۲ تا ۱۴
۱۸	مجید رضوی	زنجان	۱۳ و ۱۴
۱۹	ماکان‌بند	اردبیل	۱۶
۲۰	مجید رضوی	بندرعباس	۱۶
۲۱	مجید رضوی	سالن میلاد تهران	۱۹
۲۲	معین زندی	سالن میلاد	۲۱
۲۳	راغب	مرکز همایش‌های برج میلاد	۲۲
۲۴	حمید هیراد و سینا درخشنده	مرکز همایش‌های برج میلاد	۲۲

به‌دلیل صادر نشدن آمارهای رسمی از تعداد مجوزها برای اجراهای صحنه‌ای، ممکن است خواننده‌های دیگری هم در اردیبهشت‌ماه اجرا داشته باشند که اسامی آنها نوشته نشده است. این نکته نیز باید بیان شود که در این جدول صرفاً رجز اجرا نوشته شده و تعداد سانس مشخص نیست، یعنی هر خواننده ممکن است در دو سانس روی صحنه برود